

Vindbruk Dalsland

Tillägg till översiktsplan för Bengtsfors,
Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

2009-11-17

Arbetsgruppen för Vindbruk Dalsland

SAMRÅDSPROCESSEN

Samråd om Vindbruk Dalsland, daterad 2009-04-16, har skett under tiden 2009-04-20 - 2009-07-31. Under samrådstiden har handlingarna varit tillgängliga på Dalslands center i Håverud, Kommunhuset och Biblioteket i Bengtsfors, Kommunhuset och Folkbiblioteket i Dals-Ed, Kommunhuset och Medborgarkontoret i Färgelanda, Medborgarkontoret och Biblioteket i Mellerud och på Stadshuset, Norrtull och Biblioteket i Åmål.

Kungörelse om samrådet har även delgivits i lokaltidningarna Dalslänningen, Melleruds Nyheter och Provinstidningen Dalsland. Samtliga handlingar har varit tillgängliga på respektive kommuns hemsida och på Dalslandskommunernas kommunalförbunds hemsida. Påminnelse om pågående samråd var införd i lokaltidningarna under juni månad.

Under samrådstiden har allmänheten inbjudits till 8 samrådsmöten fördelade inom Dalsland. Sammanlagt har 72 skriftliga yttranden över Vindbruk Dalsland inkommit och ca 150 personer har besökt samrådsmötena.

Samrådshandlingarna har sänts till myndigheter, grannkommuner, företag, regionala föreningar, referensgrupp, Dalslands gemensamma nämnder och bolag, Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun och Åmåls kommun.

Arbetsgruppen har sammanställt alla inkomna yttranden i ett separat dokument, "Vindbruk Dalsland, Inkomna yttranden under samrådet, 2009-08-28, kompletterad 2009-09-15". Dokumentet finns tillgängligt under www.dalsland.se/VindbrukDalsland och på respektive kommuns hemsida.

Arbetsgruppen som sammanställt samrådsredogörelsen består av Anette Klang, Bengtsfors kommun, Annika Karlsson, Bengtsfors kommun, Helena Carling, Dals-Ed och Färgelanda kommuner, Charles Hörnstein, Melleruds kommun, Laila Nilsson, Åmåls kommun och Björn Hermansson, Dalslands miljökontor.

Innehåll

Planens syfte	5
Mål för vindkraftutbyggnad.....	5
Ny lagstiftning	6
Kategorier	7
Lämpliga områden (områden med mycket goda eller goda förutsättningar i samrådshandlingen).....	8
Olämpliga områden (restriktionsområden i samrådshandlingen).....	8
Övriga områden	9
Områden med befintliga tekniska anläggningar	10
Riktlinjer.....	10
SYNPUNKTER PÅ PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGARNA	13
Vindförhållanden	13
Elnätet.....	13
Flygtrafik	14
Försvarets intressen	15
Vägverkets intressen.....	15
Geoteknik	15
Ornitologi	16
Områdesskydd enligt MB 7 kap	16
Stora opåverkade områden/orörd natur	17
Skyddsavstånd	18
Turism.....	19
Ekonomi	20
Ägande- och förfoganderätt.....	21
Kommunala plandokument	22
Ny strandskyddslagstiftning	23
SYNPUNKTER PÅ ANALYSEN	23
SYNPUNKTER PÅ OMRÅDESBESKRIVNINGARNA.....	24
SYNPUNKTER PÅ MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN (MKB)	24
SPECIFIKA SYNPUNKTER PÅ UTPEKADE OMRÅDEN	25
Mellankommunala frågor	25
Grannkommuner.....	25
Kroppefjäll.....	26
Vänerkusten	27
Bengtstors kommun.....	28

Restriktionsområden	28
Områden med mycket goda eller goda förutsättningar	28
Övriga områden	29
Förslag till nya områden	29
Dals-Eds kommun	30
Restriktionsområden	30
Områden med mycket goda eller goda förutsättningar	30
Förslag till nya områden	31
Färgelanda kommun	32
Restriktionsområden	32
Områden med mycket goda eller goda förutsättningar	32
Förslag till nya områden	34
Melleruds kommun	34
Restriktionsområden	34
Områden med mycket goda eller goda förutsättningar	35
Övriga områden	35
Åmåls kommun	36
Restriktionsområden	36
Områden med mycket goda eller goda förutsättningar	36
Förslag till nya områden	38

GENERELLA SYNPUNKTER PÅ PLANFÖRSLAGET

Planens syfte

Länsstyrelsen har framfört kritik mot att planförslaget i princip tillåter vindkraftsparker eller enstaka vindkraftverk var som helt i landskapet. Inga områden är helt fredade. Planens syfte uppfattas därmed som otydligt.

Kommentar:

En tydlig politisk ambition inför samrådet var att det skulle vara möjligt att bygga vindkraftverk i stort sett var som helst i landskapet. Detta har fått konsekvensen att planen inte är entydig utan öppnar upp för prövningar från fall till fall. Därmed riskeras planen att urholkas som styrdokument och den strukturerade utbyggnaden man önskat kanske inte kan genomföras. Det framgår inte heller i planens syfte inom vilken tidsrymd planen ska förverkligas.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Syftet preciseras till att gälla att ta fram lämpliga områden för vindkraftsparker, samt att redovisa vilka områden som är olämpliga för både enstaka vindkraftverk, mindre grupper av vindkraftverk och vindkraftsparker. En planeringshorisont om 10 år förs in i planens syfte, det finns dock inget som hindrar att planen revideras tidigare.

Mål för vindkraftutbyggnad

Länsstyrelsen, Bygg- och miljönämnden i Åmål samt Dalslands miljönämnd menar i sina yttranden att Dalsland enligt samrådsförslaget tar ansvar för en mycket stor andel av rikets planeringsmål genom att planera för så många som upp till 700 verk.

Kommentar:

Samrådsförslaget innehåller utpekade ytor som lämpliga för vindkraftsparker om c:a 214 km², en yta som teoretiskt kan inrymma upp till 700 verk och då tillkommer Dalboslättens utbyggnadspotential.

I samrådshandlingen anges detta inte som ett planeringsmål, utan som en referens för att ge en bild av potentialen för utbyggnad. En sådan angivelse indikerar enbart att det finns gott om goda/mycket goda områden och att man inte behöver ”offra” andra områden, där det finns andra starka intressen, för att kunna bidra till landets försörjning av vindkraft.

Vattenfall har i en utredning räknat med en utbyggnad av ett mottagningsnät för vindkraftsel. De förfrågningar och planer som finns indikerar att en utbyggnad inom en tioårsperiod skulle innebära att det måste finnas möjlighet att distribuera el i storleksordningen 2 200 MW installerad effekt från Bohuslän/Dal/Säffle och detta planerar Vattenfall att lösa genom etappvisa utbyggnader av elnätet. Inom en tioårsperiod (planeringshorisonten) kan det därför vara realistiskt att Dalslands maximala utbyggnadsmöjlighet är ungefär en tredjedel – 700 MW installerad effekt. Detta skulle innebära en produktion på 1.7 TWh vilket innebär 350 verk av storleken 2 MW. För att inrymma 350 vindkraftverk krävs att en yta på minst 100 km² reserveras för vindbruk. Till detta kommer störningszonen runt vindkraftsparkerna där t.ex. bostadsbebyggelse troligen inte kan medges.

Det kan vara önskvärt med ett planeringsmål för Dalsland. Sedan planeringsmålet är uppnått kan de efterföljande prövningarna komma att prövas mer restriktivt.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planhandlingen kompletteras med ett planeringsmål på 1,7 TWh för utbyggnad i Dalsland.

Ny lagstiftning

Den 1 augusti 2009 har nya regler trätt i kraft bl.a. i plan- och bygglagen (PBL) och i miljöbalken (MB) när det gäller vindkraftverk. Samtidigt har ändringar skett i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) och bilagan till denna förordning (FMH-bilagan) när det gäller vindkraftsanläggningar.

Ändringarna innebär bl.a. att den s.k. dubbelprövningen av vindkraftverk har tagits bort och att gränserna för tillstånds- och anmälningsplikt har ändrats. Bygglov krävs inte längre för vindkraftanläggningar som har miljötillstånd. Vidare har kravet på detaljplan för etablering av vindkraftverk begränsats (detaljplan krävs endast inom områden med stor efterfrågan på mark). Kommunens roll vid tillståndsprövningen har å andra sidan förstärkts genom en regel som innebär att tillstånd till en vindkraftanläggning bara får ges om kommunen har tillstyrkt det.

Detta gäller från 1 augusti 2009:

Tillstånd enligt miljöbalken

- Två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) där vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 m.
- Anläggningar med sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) där vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 m.
- Varje tillkommande verk högre än 150 m som står tillsammans med en redan tillståndspliktig gruppstation eller som tillsammans med redan uppförda vindkraftverk innebär att man kommer upp till tillståndsgränsen.

Tillstånd enligt miljöbalken söks hos länsstyrelsen. Beslut fattas av miljöprövningsdelegationen.

För att tillstånd ska kunna medges krävs dock att kommunen tillstyrker ansökan. För vindkraftetableringar som har stöd i kommunens översiktsplan bör frågan kunna delegeras till kommunstyrelsen eller annan nämnd.

Anmälan enligt miljöbalken

- Ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 m.
- Två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation).
- Tillkommande verk som står tillsammans med ett eller flera andra vindkraftverk.

Anmälan enligt miljöbalken görs till kommunens miljönämnd.

Bygglov

Bygglov krävs för alla vindkraftverk som inte tillståndsprövas enligt miljöbalken. För vindkraftverk under 20 m höjd och rotordiameter mindre än 3 m krävs inget bygglov. Ansökan om bygglov görs hos kommunen.

Handläggningen av ett anmälningsärende ska i lämplig omfattning samordnas med bygglovshandläggningen.

Bygganmälan

Bygganmälan krävs för alla vindkraftverk som är tillståndspliktiga eller bygglovspliktiga. Bygganmälan ska ske minst tre veckor innan arbetena påbörjas.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ovanstående avsnitt om ny lagstiftning förs in i planförslaget.

Kategorier

Länsstyrelsen anser att antalet kategorier av områden är för många och att det är svårt att få grepp över vad som gäller för vissa kategorier och områden.

Länsstyrelsen föreslår en förenkling genom att minska antalet kategorier i planförslaget från nuvarande fem (mycket goda förutsättningar, goda förutsättningar, begränsade förutsättningar, restriktionsområden och övriga områden) till följande tre:

1. lämpliga områden
2. olämpliga områden
3. övriga områden

Kommentar:

Planförslagets olika kategorier gjordes utifrån en tanke att tydligt redovisa i vilken ordning man önskar se att olika områden byggs ut med parker utan att för den skull undanta Dalboslättan där bara enstaka verk kan komma ifråga.

Ambitionen är att under det fortsatta arbetet fram till utställningen reda ut så många frågetecken som möjligt så att indelningen kan göras enklare och mer precis. I utställningshandlingen omarbetas kategoriseringen i enlighet med Länsstyrelsens förslag.

De utpekade områdena i samrådsförslaget är framtagna med utgångspunkt från att färre konflikter finns avseende bostäder, restriktioner i markanvändning, önskemål att få bygga vindkraftverk och områden med tillräckligt goda vindförutsättningar.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

I kategorin "Lämpliga områden" samlas områden med goda och mycket goda förutsättningar för vindbruksparker samt Dalboslättan. I kategorin "Olämpliga områden" samlas samrådshandlingens restriktionsområden, kulturresevat, naturresevat, Natura 2000 samt djur- och växtskyddsområden. I kategorin "Övriga områden" ingår all mark som inte ingår i lämpliga och olämpliga områden.

Lämpliga områden**(områden med mycket goda eller goda förutsättningar i samrådshandlingen)**

Exploatörer har framfört synpunkter på att de lämpliga områdena är för små för etablering av vindkraftsparker.

Kommentar:

Beräkningen för vindkraftspark i samrådshandlingen utgår från att ett verk behöver ungefär 0,3 km². För en park om 7 verk skulle då 2,1 km² behövas. De minsta områdena i samrådshandlingen är mindre än så och räcker således inte riktigt till.

I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att avgränsningen av de lämpliga områdena inte är definitiv, utan är tänkt att innefatta viss marginal. En mer exakt prövning kommer att göras först i eventuell projekteringsfas, det kan bli både minskningar och utökningar.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Lämpliga områden ändras till att vara minst 2 km² stora. De områden som tagits bort på grund av storleken ska redovisas i planhandlingen.

Olämpliga områden**(restriktionsområden i samrådshandlingen)**

Många yttranden har inkommit som berör planförslagets restriktionsområden. De utpekade restriktionsområdena får stöd av Länsstyrelsen, Dalslands ornitologiska förening, Dalslands Turist AB m.fl. som menar att de uppräknade restriktionsområdena utgör Dalslands mest skyddsvärda och värdefulla områden och att det är av yttersta vikt att restriktionsområdena hålls helt fria från vindkraftverk. Gårdsverk kan dock tänkas men prövas restriktivt.

Fastighetsägare och exploatörer menar att vissa av restriktionsområdena utgör platser med Dalslands bästa vindförutsättningar och att vinden ska utgöra den styrande faktorn. Fastighetsägarna menar även att områdena inte är välbesökta.

Vidare framför Länsstyrelsen synpunkten att fler skyddade områden måste tas med i kategorin "Olämpliga områden". Detta gäller strandskydd, djur- och växtskyddsområden och naturresevat. Man påpekar också att stora opåverkade områden inte är undantagna i planförslaget och att det kan behövas skydds zoner runt t.ex. Natura 2000-områden.

LRF:s kommungrupper i Dalsland menar att vindkraftsverk inte per automatik ska uteslutas inom naturreservat, utan en bedömning om de båda intressena kan samsas måste göras från fall till fall.

Kommentar:

De i Vindbruk Dalsland utpekade restriktionsområdena är av sådan vikt för naturen/miljön och framtida generationer att de bör skyddas från etablering av vindkraft. Enligt hushållningsbestämmelserna i miljöbalken (3 kap 2 §) ska stora opåverkade och tysta mark- och vattenområden så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdets karaktär. Det kan inte ses som god hushållning med mark- och vattenområden att tillåta vindkraftverk inom dessa områden då energi- och miljövinsten blir relativt liten i förhållande till ingreppets negativa påverkan.

Naturreservaten i Dalsland är framförallt av karaktären att det är hela miljöer som skyddas, snarare än specifika arter, vilket gör att upplevelsen av reservatet är känslig för påverkan från vindkraftverk. Detta motiverar att naturreservaten generellt undantas från utbyggnad av vindkraftverk.

Det är en fördel att inte ha med strandskyddsområden i analysen som syftar till att hitta lämpliga områden. Små sjöar och tjärnar kan, med bevarande av strandskyddet, tjäna som mellanrum mellan vindkraftverken

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planförslaget revideras så att inte parker eller enstaka vindkraftverk tillåts inom "Olämpliga områden". Riktlinjerna för gårdsverk kompletteras, se Riktlinjer nedan.

Utpekade djur- och växt skyddsområden samt naturreservat ska ingå i kategorin "Olämpliga områden" och plantexten ska kompletteras med: "Runt Natura 2000-områden, djur- och växtskyddsområden, naturreservat samt annan viktig miljö kan behov av skyddszoner finnas för att områdenas värden inte ska påverkas/gå förlorad. Då områdenas karaktärer skiljer sig åt måste skyddsavståndet bedömas från fall till fall."

Övriga områden

Länsstyrelsen föreslår att kategorin övriga områden ska innehålla Dalboslätten och de områden som i planförslaget benämns ha goda förutsättningar för vindbruk. Det finns också intressen från exploatörer att projektera i samrådshandlingens övriga områden.

Kommentar:

Syftet med plankartan är i första hand att göra det tydligt både för exploatörer och allmänhet var kommunerna anser att det är lämpligt med vindkraftsparkar. Till detta kommer att Dalboslätten är ett redan ianspråktaget område för vindbruk där stor enighet råder om att fler enstaka verk kan tillkomma. Genom kompletteringar med fler vindkraftverk kommer Dalboslätten att uppfattas som ett vindkraftsparksområde.

Den förbättrade analysen och genomgången som gjorts av samtliga områden visar att de kvarstående områdena som betecknades ha goda förutsättningar är lämpliga för vindbruk.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Plankartan i utställningshandlingen kommer att revideras så att Dalboslätten och områden med goda förutsättningar ingår i gruppen lämpliga områden.

Områden med befintliga tekniska anläggningar

Färgelanda Naturskyddsförening förordar att vindkraftverk anläggs i områden som redan är störda av annan exploatering som buller eller synintryck. Det kan vara i anslutning till större vägar eller kraftledningar eller i anslutning till industriområden.

Kommentar:

Etableringar av vindkraftparker uppfattas som tekniska anläggningar jämförbara med industriområden och ändrar mycket kraftigt landskapets karaktär. Därför är det en fördel samt mindre kontroversiellt om verk kan placeras i närheten av befintliga kraftledningsstråk, vägar och järnvägar.

Sådana områden har fallit bort i analysens första steg i samrådshandlingen genom att skyddsavstånden har buffrats bort som olämpliga områden. I stället bör de skyddsavstånd som krävs runt infrastrukturen betraktas som lämpliga mellanrum mellan vindkraftverk i en park.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Analysen ändras så att områden med befintliga tekniska anläggningar inte skall buffras bort.

Riktlinjer

Länsstyrelsen påpekar i sitt yttrande att riktlinjerna för de olika kategorierna behöver bli betydligt tydligare om vad som gäller. Länsstyrelsen, Åmåls kommuns bygg- och miljönämnd och Dalslands miljökontor anser att vindkraftverk, större än gårdsverk ej ska tillåtas inom restriktionsområden.

Åmåls kommuns bygg- och miljönämnd och Dalslands miljökontor anser att vindkraftsparker ej bör tillåtas inom övriga områden.

Åmåls kommuns bygg- och miljönämnd och Dalslands miljökontor föreslår ett tillägg till riktlinjerna för mindre vindkraftsetableringar så att ”miljökonsekvensbeskrivning eller motsvarande krävs” samt att ljudnivån 40 DbA inte får överskridas vid tomtgräns (ej vid fasad som i planförslaget).

Stena Renewable framför att det är mindre lämpligt ur ett energiperspektiv att sträva efter etablering av vindkraft i så kallade harmoniska former och anser att riktlinjerna som styr placering bör utgå.

Kommentar:

Lagstiftningen som styr prövning av vindkraftsetableringar har ändrats från den 1 augusti 2009 och planförslagets definition av vindkraftspark måste därför anpassas till den nya lagstiftningen. Se nedan Ny lagstiftning. Vissa riktlinjer blir också obehövliga då lagen har förändrats så att vindkraftsparker enbart prövas med tillstånd enligt miljöbalken av Länsstyrelsen och tidigare krav på detaljplanläggning har tagits bort i de flesta fall.

I syfte att förtydliga planens intentioner kommer riktlinjerna att omarbetas till riktlinjer för lämpliga områden, olämpliga områden samt övriga områden. För kategorin övriga områden skärps riktlinjerna genom att vindkraftsparker ej tillåts.

Riktlinjen om att verk i grupper ska placeras enligt en enkelt uppfattad geometri kvarstår för att minimera den visuella påverkan. I slättlandskap och längs bergryggar torde det inte innebära några större problem.

Ny lagstiftning gör att riktlinjerna för prövning måste förtydligas till att avse bygglovprövning och även omfatta gårdsverk.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Riktlinjerna ändras till följande lydelse:

Riktlinjer för lämpliga områden

- Vindkraftsparker ska placeras inom lämpliga områden.
- Verken ska placeras så att lämpliga områden nyttjas optimalt.
- Mindre vindkraftsetableringar kan prövas, men får ej motverka eller förhindra ett optimalt nyttjande för större vindkraftsparker.
- Etablering av nya bostäder ska undvikas inom en radie om ca 750 meter runt områden för vindkraftsparker.
- Inom lämpliga områden bör strandskyddsdispens kunna ges för vindkraftverk om det bidrar till ett optimalt nyttjande av området. I begreppet landsbygdsutveckling (enligt förslag till nytt strandskydd) bör även vindkraft kunna ingå vid återopande av särskilt skäl för dispens.
- Gårdsverk kan prövas, om de inte motverkar eller förhindrar ett optimalt nyttjande för större vindkraftsparker.

Riktlinjer för olämpliga områden

- Inom olämpliga områden tillåts inga vindkraftverk, varken parker eller mindre etableringar.
- Gårdsverk prövas restriktivt i olämpliga områden mot bakgrund av de värden som värnas. Enbart placeringar i direkt anslutning till bebyggelse kan komma i fråga.

Riktlinjer för övriga områden

- Vindkraftsparker tillåts ej.
- Det råder en återhållsam inställning till mindre vindkraftsetableringar, men de kan prövas i varje enskilt fall.
- Gårdsverk kan prövas positivt.

Riktlinjer för utformning och placering

- En vindkraftsgrupp/park bör anpassas så att den ansluter till landskapets strukturer och riktningar.
- Verken bör inte konkurrera med eller dominera över utpräglade landmärken eller karaktärselement.
- Inom grupperna bör verken placeras enligt en enkelt uppfattad geometri (t ex rader, raster eller liksidiga trianglar) så att de upplevs som en sammanhållen grupp.
- Färgsättning för verk ska vara homogen inom gruppen och harmonisera med omgivningen. Tillverkarens och/eller ägarens namn prövas genom bygglov.
- Vindkraftverk skall placeras på sådant avstånd till bostad så att bullervärdet 40 dB(A) på hävdad tomtplats, inte överskrids.
- Antalet skuggtimmar per år för bostad eller annan störningskänslig bebyggelse får vara högst 30 timmar teoretisk skuggtid varav högst 30 minuter per dygn och högst 8 timmar faktisk skuggtid.
- Avstånd till väg och järnväg ska vara minst verkets totalhöjd plus 20 meter.
- Varningsskyltar för nedfallande is och eventuella restriktioner för allmänheten ska sättas upp på lämplig plats.

Riktlinjer för bygglovsprövning av mindre vindkraftsetableringar

- Ansökan om att bygga ett fåtal verk inom ett lämpligt område ska följas av en redovisning av hur en fullskalig utbyggnad kan göras i syfte att nyttja området optimalt.
- I övriga områden ska bygglovprocessen föregås av ett tidigt samråd med miljökonsekvensbeskrivning för att utreda om lokaliseringen är lämplig. Vid en ansökan åligger det den sökande att särskilt redogöra för hur motstående intressen hanteras.
- Vid ansökan om bygglov ska den sökande redovisa verkets/verkens placering och utformning på karta och fotomontage. Detta fungerar som underlag för bedömningen om vindkraftverkens påverkan på landskapsbilden. Den sökande ska även redogöra för buller- och skuggförhållanden samt påverkan på omgivande natur-, kultur och friluftsvärden.
- Reklam, tillverkarens och/eller ägarens
- Den sökande ska informera och samråda med de berörda i ett tidigt skede av processen.
- För mindre vindkraftsetableringar krävs miljökonsekvensbeskrivning eller motsvarande.

Riktlinjer för bygglovprövning av gårdsverk

- Prövning av lämpligheten ska ske med hänsyn till de lokala förutsättningarna och verkets påverkan på omgivningen.
- För verk som placeras i exponerade lägen ska prövning ske med hänsyn till den samlade påverkan på grannar, boendemiljöer och landskapsbild.
- Verkets totalhöjd ska inte överstiga avståndet till tomt eller fastighetsgräns.

- Verk ska i första hand placeras i anslutning till bebyggelse, dock med tillräckligt skyddsavstånd till bostäder.

Planförslagets definition av gårdsverk förtydligas till att omfatta vindkraftverk

- med en totalhöjd på 30 meter
- med liten påverkan på omgivningen
- med huvudsakligt syfte att försörja en eller en mindre grupp fastigheter, gårdar eller hushåll
- med placering i anslutning till bebyggelse

SYNPUNKTER PÅ PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGARNA

Vindförhållanden

Markägare och exploatörer menar att den vindkartering som använts dels är för grov (den baseras på rutor om 1 km²) och dels är gränsen för lönsam vindstyrka för lågt satt. Vidare framförs att vindkarteringen på 71 m höjd över nollplanet är mest relevant och att man bör räkna med minst 6,5 m/s vind på 71 m höjd över nollplanet som en nödvändig förutsättning för en ekonomiskt lönsam vindkraft.

Kommentar:

Vid urval av områden har en nationell vindkartering från Energimyndigheten använts. Grunden för urval av goda vindlägen har varit att det blåser 6,5 m/s och däröver på 103 meters höjd över den s.k. nollplansförskjutningen (en del av trädens höjd i skogsterräng läggs till). För de utvalda områdena har vindförhållanden både för 103 m och för 71 meter redovisats.

Det är självfallet så att en mer detaljerad vindkartering är bättre än en grövre kartering. Energimyndigheten arbetar med ett projekt som ska ge en mer detaljerad bild av vindförhållandena. Tills vidare får vi betrakta den upplösning vi har som tillräcklig för en så grov planering som en ÖP ändå är.

Man kan också dra slutsatsen att man inte ska utesluta områden enbart för att de ligger under 6,5 m/s i vindstyrka, då det vid en finare kartering kan visa sig finnas platser där vindens energiinnehåll är tillräckligt stort ändå.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planeringen baseras på minsta vind med 6,0 m/s på 71 meters höjd över den s.k. nollplansförskjutningen.

Elnätet

Vattenfall elproduktion har skriftligt och vid muntligt samråd redovisat på vilket sätt man anser att mottagningen av elproduktion från vindbruk i Dalsland ska ske. Det krävs nya 130 kV ledningar på sträckorna Vassbotten – Färlev och Borgvik – Säffle för att kunna ta emot all el som kan komma att produceras. Dessa kan stå klara till omkring år 2013. Till dessa ledningar kan närbelägna vindkraftsparker anslutas med kabel i mark. För att vindkraftsel från parker i

område D (Ödskölt/Dalskog) E (Tingvalla) och H (Järbo) ska kunna tas emot krävs att en ny 130 kV ledning byggs från Vassbotten. Vattenfalls ambition är att den ska byggas i befintlig ledningssträckning.

LRF:s kommungrupper i Dalsland trycker på att ledningsdragning ska ske med markkabel och inte via luftledning och att stor hänsyn till markägarnas synpunkter måste tas.

Kommentar:

Vindkraftsparker inom lämpliga områden i Åmåls kommun respektive i de västra delarna av Dals-Ed och Färgelanda kommuner bedöms kunna anslutas till regionnätet med markkabel.

Nya luftledningsdragningar krävs för att ansluta områdena i mellersta Dalsland, vilket berör Bengtsfors och Dals-Eds kommuner. Ledningsgatan för 130 kV ledning är 40 meter bred vilket innebär att betydande markområden tas i anspråk. Det är positivt att ledningar föreslås dras i befintliga sträckningar.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planförslaget utökas med en karta som schematiskt beskriver konsekvenserna i form av nya ledningsdragningar samt text som redovisar hur planens olika områden kan anslutas till elnätet. Detta redovisas på en karta som även visar influensområden runt lämpliga områden för vindkraftparker.

Flygtrafik

Luftfartsverket och Länsstyrelsen i Värmland har påtalat att flygplatsernas områden med definierad minsta säkerhetshöjd (MSA) begränsar höjden på vindkraftverk inom en radie på drygt 55 km från större s.k. instrument-flygplatser. Detta gäller Arvika, Lidköping, Trollhättan/Vänersborg, Karlstad och Såtenäs flygplatser.

Kommentar:

Flygplatsernas synpunkter kommer att beaktas i det fortsatta planarbetet. Karlstad flygplats MSA sträcker sig bara c:a 7-8 km in i Åmåls kommun och bör ha liten inverkan. Arvika flygplats kan komma att påverka område C1, så att verk om 150 meter på de högsta höjderna kan komma i konflikt med MSA som ligger på 396 meter över havet. Trollhättan/Vänersborg flygplats påverkar möjligheterna till riktigt höga (>150 m totalhöjd) vindkraftverk på Dalboslätten upp till Köpmannebro, där MSA är 244 m. Flygplatsen i Lidköping påverkar Dalboslätten med MSA 213 m. MSA för Såtenäs militära flygplats täcker helt Färgelanda och Melleruds kommuner, men på sådan höjd att verk om 150-200 meter inte utgör något problem.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planeringsförutsättningarna kompletteras med kartmaterial med flygets intressen och en förklaring att MSA betyder minsta säkerhetshöjd för flygtrafiken.. Områdesbeskrivningarna kompletteras med information om aktuella MSA-områden.

Försvarets intressen

Försvarsmakten påpekar att vissa områden helt eller delvis är i konflikt med totalförsvarets intressen. Område G1, I och K1 är i sin helhet i konflikt med totalförsvarets intressen. Område D1-3 berörs delvis av försvarets intressen. Även delområde K3 är delvis i konflikt med försvarets intressen. Erfarenheten av tidigare ansökningar är att etablering kan hamna i konflikt med försvarets intressen men att omlokalisering kan göras av enskilda verk.

Kommentar:

Försvarsmakten yttrar sig endast i specifika fall då den exakta placeringen angetts. Detta på grund av säkerhetsaspekter. Vid prövning av vindkraftverk måste därför försvaret tillfrågas. Försvarets intresse medför alltså inte ett absolut stopp för vindbruk, vilket ju Dalboslätten är ett tydligt exempel på. Det finns inte tillräckligt underlag för att utesluta områdena i planen.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Områdesbeskrivningarna kompletteras med synpunkter från Försvaret.

Vägverkets intressen

Vägverket anför att nya anslutningar mot allmän väg bör i möjligaste mån samordnas med befintliga utfarter. Om detta inte är möjligt provas nya utfarter mot allmän väg i ett särskilt tillstånd av Vägverket. När det gäller skyddsavstånd till allmänna vägar framförs att det bör vara minst verkets totalhöjd.

Kommentar:

Vägverkets synpunkter berör främst projekteringsläget. Det bedöms inte påverka utpekandet av lämpliga områden.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planhandlingen kompletteras under rubriken Infrastruktur i enlighet med Vägverkets yttrande.

Geoteknik

Statens geotekniska institut, SGI, betonar vikten av att göra grova bedömningar av de geotekniska förutsättningarna för nya anslutningsvägar och grundläggning av vindkraftverk, inte minst mot bakgrund av förekomsten av mossar och våtmarker. SGI menar att det under rubriken Grundläggning i Bilaga 1 ska framgå att de geotekniska förhållandena ska klarläggas och eventuella åtgärder redovisas.

Kommentar:

SGIs synpunkter berör främst projekteringsläget. Det bedöms inte påverka utpekandet av lämpliga områden.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planeringsförutsättningarna och områdesbeskrivningarna kompletteras med dessa synpunkter från SGI.

Ornitologi

Dalslands ornitologiska förening m.fl. anser att större parker (större än 10 verk) inte bör uppföras i Dalsland med hänsyn till påverkan på fågellivet. Följande landskaps- eller naturtyper är särskilt viktiga för fågellivet och bör därmed undantas från utbyggnad:

Höglandsmossar och blötmyrar, dessa hyser en rik flora och fauna, bl.a. den rödlistade smålommen.

Höga bergåsar, ryggar där större rovfåglar, som t.ex. kungsörn ofta kretsflyger på de uppvindar som skapas.

Höga bergåsar med rasbranter, vilka utgör viktiga reproduktionsområden för berguv och pilgrimsfalk (båda rödlistade arter).

Gammelskog av tall och gran, där kungsörn kan förväntas att häcka, spelplatser för tjäder samt viktig livsmiljö för nattskärre.

Kroppefjälls hela högplatå med rasbranter.

Vänerkusten som hyser många lämpliga häckningslokaler för havsörn och som ingår i ett mycket frekventerat flyttfågelsträck under hösten

Kommentar:

Samrådsförslaget berör i begränsad utsträckning fågelsträck och fågelliv. Utifrån kända ornitologiska värden görs en översiktlig bedömning av hur värdena kan komma att påverkas av en vindkraftsetablering som får ingå i den sammanvägda bedömningen på områdesnivå. I ett projekteringsläge kan det komma att krävas ytterligare utredningar om hur det lokala fågellivet påverkas av en vindkraftsetablering.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Respektive områdesbeskrivning kompletteras med kända ornitologiska värden.

Områdesskydd enligt MB 7 kap

Länsstyrelsen anser i sitt yttrande att planen bör lyfta fram att områdesskydden enligt MB 7 kap kan vara i behov av skyddszoner för att inte upplevelsen av dessa skyddade områden skall gå förlorad, i enlighet med försiktighetsprincipen i MB 2 kap 3 §. Om reservatet har utpekade landskapliga värden är det extra viktigt att skyddsavståndet är stort. För Natura 2000-områden gäller att det krävs tillstånd om det finns risk för betydande påverkan på området (även om anläggningen ligger utanför). Det är därför viktigt med skyddsavstånd, särskilt när det är fågellivet som ligger till grund för Natura 2000.

Vidare anser Länsstyrelsen att planeringsförutsättningarna bör kompletteras med avsnitt om artskydd (d.v.s. fridlysta växter och djur), och att djur- och växtskyddsområden bör betraktas som olämpliga för vindkraft.

Kommentar:

När det gäller skyddsavstånd till områden med skydd enligt MB 7 kap kommer behovet att bedömas i en översyn av de områden som pekats ut som lämpliga för vindbruk. Det har införts ny lagstiftning för strandskydd varför planhandlingen kommer att omarbetas i den frågan.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planförslaget revideras i enlighet med länsstyrelsens synpunkter. Se beskrivningen ovan under rubriken Olämpliga områden.

Avsnittet om strandskydd kommer att uppdateras utifrån den nya strandskyddslagstiftningen.

Stora opåverkade områden/orörd natur

Länsstyrelsen anser i sitt yttrande att det är viktigt att i så hög grad som möjligt spara tysta och stora opåverkade områden i enlighet med hushållningsbestämmelserna i MB 3 kap 2§ (stora opåverkade mark- och vattenområden skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär). En etablering av vindkraftverk medför att områdena inte längre är opåverkade, vilket i sig öppnar för ytterligare etableringar av olika slag. Särskilt viktigt är det att inte tillåta enskilda verk i dessa områden eftersom energi- och miljövinsten blir relativt liten i förhållande till ingreppets negativa inverkan. Det kan därför inte anses vara en god hushållning med mark och vatten.

Länsstyrelsen påpekar att etableringar av vindkraftsparker måste ske med största omsorg eftersom de närmast uppfattas som tekniska anläggningar jämförbara med industriområden och mycket kraftigt ändrar landskapets karaktär.

Kommentar:

Miljöbalkens beskrivning av områden som stora opåverkade områden är områden som inte har påverkats av exploateringsåtgärder, såsom industrier, storskalig infrastruktur (större vägar, järnvägar och kraftledningar) eller tätbebyggelse. Begreppet skall inte likställas med områden som har undantagits från modernt skogsbruk. Skogens kretslopp med kalavverkning, nyplantering, ungskog, gallringsskog och slutavverkningsskog påverkar inte bedömningen av om ett område är ett stort opåverkat område eller ej. Bestämmelsen om stora opåverkade områden innebär inga restriktioner för skogsbruket. Sådan skog som däremot är skyddsvärd just på grund av att den inte har brukats enligt moderna brukningsprinciper skyddas genom skogsvårdslagens hänsynsregler alternativt genom inrättande av naturreservat eller skötselavtal. Dessa områden brukar dock vara av en helt annan storlek, på sin höjd några hektar, medan stora opåverkade områden är områden som är större än 2 km².

De utpekanden och avgränsningar som gjordes på sjuttiotalet av stora opåverkade områden gjordes på olika sätt i olika kommuner, det framgår tydligt när man tittar på en karta över ”stora opåverkade områden” i Dalsland. Därför har dessa områden inte använts i GIS-analysen. Istället har planförfattarna försökt tillgodose miljöbalkens bestämmelser i bedömningen av varje enskilt område som kom fram i GIS-analysen.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

I analysen av potentiellt möjliga områden redovisas i vilka fall områden bedöms vara stora opåverkade och tysta. Denna redovisning lyfts också in i områdesbeskrivningarna för lämpliga och olämpliga områden.

Skyddsavstånd

Länsstyrelsen anser i sitt yttrande att skyddsavståndet till kyrkor bör utökas och att man kan pröva att minska skyddsavståndet till bostäder för att utreda om större sammanhängande områden då blir tillgängliga.

Exploatörer menar att skyddsavståndet till bostäder är för stort.

Banverket kommenterar att Järnvägarna Norge/Vänerbanan och DVVJ berörs av förslaget till Vindbruk Dalsland. Norge/Vänerbanan är utpekad som riksintresse för kommunikation enligt miljöbalken 3 kap 8§. DVVJ är av ett allmänt intresse.

Banverket och Vägverket förordar att verken placeras på minst ett avstånd från spårmitt/vägmitt som motsvarar verkets totalhöjd plus 20 meter.

Järnvägens radiosystem MobiSIR kommer att vara bärare för den radioburna datatrafiken i järnvägens nya trafikstyrningssystem. I radiosystemet kan det finnas radiolänkar för transmission mellan master. Utbyggnad av vindkraftverk och master kan medföra risk för störningar i radiotrafiken och därmed även risk för störningar i järnvägens trafikledningssystem.

Kommentar:

Enligt 2 kap 3 § andra stycket i Miljöbalken ska försiktighetsmått vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö.

Risken för att vindkraftsetableringar inom lämpliga områden skall medföra olägenhet för människors hälsa och miljö blir minimal med det skyddsavstånd på 750 meter som anges i planförslaget. Skyddsavståndet 750 meter har valts för att det ska finnas en marginal vid utpekandet av lämpliga områden. Avståndet mellan bebyggelse och vindkraftverk utgör även en möjlighet till förtätning i anslutning till tidigare bebyggelse utan att för den skull komma i konflikt med riktvärdet för buller, 40 dB(A) vid hävdad tomtplats. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att avgränsningen av de lämpliga områdena inte är exakt utan lämpligt avstånd till bebyggelse får provas i projekteringsfasen.

Skyddsavstånd för kyrkor föreslås utökas till 1 000 meter.

Skyddsavståndet till järnvägar och vägar bör vara så stort att verken inte riskerar välta över dem.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Skyddsavståndet till kyrkor utökas till 1 000 meter.

Skyddsavståndet till vägar och järnvägar utökas till verkens höjd plus 20 meter.

Detta redovisas som buffringar om 200 meter på områdeskartorna (verkets tänkta höjd kan då vara maximalt 180 meter).

Turism

Dalslands Turist AB anser i sitt yttrande att i de utredningar som gjorts avseende vilka områden Dalsland har en potential för framtida tillväxt inom turismområdet pekar samtliga på att en orörd natur är en förutsättning. De områden där Dalsland anses ha förutsättningar för en god internationell konkurrenskraft är fiske, vandring, cykel, kanot, Dalslands Kanal, Vänern samt evenemang och kultur. Fiske- och vandringsturismen omsätter stora pengar internationellt och vi har mycket goda förutsättningar att utveckla Dalsland positivt inom dessa aktiviteter. Det finns allt färre områden som vi kan kategorisera som vildmark i besökarnas ögon, Dalsland är fortfarande delvis ett sådant område, som dessutom ligger väldigt centralt i Europa för att vara vildmark.

Flera markägare menar att det inte finns något motsatsförhållande mellan vindkraft och turism, utan att vindkraftverk istället kan bli en turistattraktion, några refererar till erfarenheter från Gotland, Kalmarsund och Gässlingegrund i Vänern. Vindkraftverk är som mest aktiva vid blåsig väderlek och huvudsakligen under den tid på året när antalet turister är få. Om vindkraft står i motstående förhållande till turism så bör detta redovisas med en vetenskapligt genomförd studie och inte bara tyckanden.

Centerns kommunkrets i Färgelanda samt flera markägare anser att t.ex. Kroppefjäll och andra stora skogsområden skulle bli mer tillgängligt för svamp- och bärplockare samt det rörliga friluftslivet med bättre vägar.

Turismen och det rörliga friluftslivet inom de utpekade restriktionsområdena, såsom Kroppefjäll, Vänerkusten och området väster om Stora Le m.fl. områden är mycket liten.

Kommentar:

År 2003 omsatte turismen i Dalsland (inkl Årjäng och Säffle) 166 miljoner kronor, vilket motsvarade ca 177 årsarbeten. En ny undersökning av turismen i Dalsland har gjorts under 2009, men tyvärr kommer inte den ekonomiska statistiken vara klar förrän i början av 2010. Under perioden 2000-2007 ökade antalet gästnätter i Dalsland med 68 % varför man kan anta att omsättningen är högre 2009 jämfört med 2003.

Turism- och besöksnäringen är mycket sysselsättningsintensiv jämfört med andra branscher. Turismen ger samhället stora skatteinkomster. Turismen kan till skillnad från många andra näringar inte utlokaliseras, det gör den extra betydelsefull som sysselsättningsskapare på lokal och regional nivå. Turistprodukter och tjänster konsumeras på plats, vilket skapar förutsättningar för regional tillväxt av jobb.

Planförslaget visar att det går att skapa en kraftfull utbyggnad av vindkraft i Dalsland utan att ta i anspråk sådana områden som är viktiga för att turismen ska kunna utvecklas till sin fulla potential.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ovanstående redogörelse om turismens ekonomi förs in i planeringsförutsättningarna.

Ekonomi

Markägare och LRF:s kommungrupper i Dalsland trycker i sina yttranden på att en vindkraftsetablering kommer att skapa en stark ekonomisk aktivitet i området vilket bidrar till en starkare ekonomi i kommunen och inte minst till en mer livskraftig bygd. En vindkraftsetablering ger markägarna årliga inkomster, vilket ger landsbygdens befolkning bättre möjligheter att bo kvar, underhålla sina gårdar och fortsätta att bedriva ordinarie verksamhet i bygden även när konjunkturerna viker inom jord- och skogsbruk. En vindkraftsetablering skapar även nya arbetstillfällen i kommunen. Till de ekonomiska konsekvenserna kan också läggas ett förbättrat vägnät till nytta för skogsbruket.

Många markägare har i sina yttranden påtalat att det saknas en ekonomisk redovisning av vindkraften, d.v.s. vilka inkomster och arbetstillfällen som vindkraften ger.

LRF:s kommungrupper i Dalsland anser att planen ska beskriva olika former av intäktsfördelning.

Kommentar:**Investeringar**

En aktuell rapport från Gotlands kommun (Samhällsekonomiska effekter vid en utbyggnad av vindkraften 2009-06-09) pekar på att investeringskostnaden för ett 2 MW vindkraftverk ligger mellan 26 – 31,7 miljoner kronor. Det föreslagna planeringsmålet för Dalsland om en elproduktion på 1,7 TWh skulle innebära att ungefär 350 vindkraftverk om 2MW måste byggas. Det motsvarar en investeringskostnad på mellan 9,1 – 11,1 miljarder kronor. Den största kostnaden, ca 82 % är själva vindkraftverket.

Arbetstillfällen för byggnation

I rapporten från Gotland räknar man med att de lokala kostnaderna för fundament, markarbete, elinstallation och viss projektering/finansiering uppgår till 2 490 tkr per vindkraftverk, vilket innebär 2,77 årsarbeten per verk. Omräknat till Dalslands volym och utslaget på 10 år innebär det att 350 vindkraftverk skulle ge ungefär 97 årliga arbetstillfällen. Till detta kommer sysselsättning i form av utbyggnad av elnätet, vilket är svårare att jämföra med utbyggnaden på Gotland, då förhållanden skiljer sig mycket åt. Vattenfall har beräknat en investeringskostnad på 625 miljoner kronor de närmsta 10 åren för utbyggnad av vindkraftsnätet.

När det gäller grundläggning och resning av vindkraftverken är det troliga att såväl arbetskraft som maskiner kommer utifrån. Den inresta arbetskraften kommer generera intäkter för hotell/restaurang och handel.

Intäkter till markägarna

Ersättningen till markägarna brukar ligga runt 4 % av intäkten från vindkraftverkets elproduktion, vilket motsvarar mellan 120 000 och 150 000 kronor per verk och år. För en markägare är detta naturligtvis en stor och viktig inkomstkälla. Dessa inkomster beskattas genom kommunalskatt där markägaren är folkbokförd eller om det är ett företag som äger marken genom statlig bolagsskatt. Beroende på vilken modell av intäktsfördelning som exploitörerna tillämpar kan inkomsterna komma en eller fler markägare tillgodo.

I en översiktsplan görs enbart avvägning mellan olika allmänna intressen, i detta fall mellan vindbruksintresset och andra konkurrerande allmänna intressen såsom bevarandebävarintressen och andra exploateringsintressen. Att en vindkraftsutbyggnad ger intäkter och arbetstillfällen till Dalsland är ett viktigt allmänt intresse. Det är dock ingen skillnad för samhället om en vindkraftspark får byggas inom område A eller B. För den enskilde markägaren är det naturligtvis av stort intresse.

Arbetsstillfällen för drift och underhåll

I Gotlandsrapporten redovisas antalet årliga arbetsstillfällen som 0,15 per installerad MW. Det skulle för Dalslands del innebära ca 100 årsarbetare vid en full utbyggnad enligt planeringsmålet. Till detta kommer skötsel och underhåll av ett utbyggt elnät.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ovanstående redogörelse om ekonomi förs in i planeringsförutsättningarna.

Ägande- och förfoganderätt

LRF:s kommungrupper i Dalsland värnar om äganderätten och att man så långt möjligt ska få använda sin mark till det man önskar. Begränsningarna i samrådsförslaget anser LRF vara för hårda. I bedömningarna måste man vara mer generös så att man uppmuntrar de områden/bygder där det finns ett stort lokalt intresse för att upplåta mark.

Kommentar:

Äganderätten till mark innebär inte någon rätt att få göra vad man vill med sin mark, utan äganderätten innebär en rätt att förfoga över sin mark. Det innebär att markägarens tillåtelse behövs för att bygga vindkraftverk. Staten kan dock genom myndighetsbeslut tvinga fram vägar och ledningar i särskilda fall.

För att mark ska få användas för bebyggande eller liknande ska den vara från allmän synpunkt lämplig för ändamålet. Lämplighetsbedömningen sker vid planläggning eller direkt i ärenden om bygglov eller prövning enligt miljöbalken.

Plan- och bygglagen innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att med beaktande av den enskilda människans frihet främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för

människorna i dagens samhälle och för kommande generationer (PBL 1 kap. 1 §).

En vindkraftetablering påverkar p.g.a. sin storlek, rörelse, ljud och ljus ett mycket stort område jämfört med den faktiska utbredningen på marken som varje verk tar i anspråk. Därför är det viktigt att lämplighetsprövning och avvägning mot andra allmänna intressen görs i en demokratisk och öppen process och resulterar i en plan som är tydlig och förutsägbar vad gäller framtida prövning av enskilda ansökningar.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ovanstående kommentar förs in i planförslaget.

Kommunala plandokument

Länsstyrelsen efterfrågar information om vilka planer som områdena för vindkraft har stämts av mot inom varje kommun.

Kommentar:

I arbetet med att ta fram Vindbruk Dalsland användes i analysarbetets tredje steg följande kommunala planer och program:

För Bengtsfors kommun utgör ÖP-94 samt Energi- och Klimatstrategi (08) planeringsunderlag.

För Dals-Eds kommun har hänsyn tagits till utpekade rekommendationsområden i ÖP03 (antagen 2003-12-17), Vindkraft på Töftedalsfjället och Buråsen (Fördjupning och tillägg till översiktsplanen antagen 2008-06-18) Dessutom har Dals-Eds energi och klimatstrategi (antagen 2009-02-18) tjänat som planeringsunderlag.

I Färgelanda kommun har viss hänsyn tagits till de utpekade rekommendationsområdena i ÖP06 (antagen 2006-07-14) och kommunens kulturmiljöprogram (antagen 2004). Klimatstrategi och energiplan (antagen 2008-12-29) utgör planeringsunderlag.

För Melleruds kommun utgörs planeringsunderlaget av: Översiktsplan ÖP 90, Områdesplan för Erikstad - OP 83 och områdesplan för Dals Rostock - OP 85 Fördjupad översiktsplan för Köpmannebro - FÖP 93, fördjupad översiktsplan för Dalskog - FÖP 94 och fördjupad översiktsplan för Melleruds tätort FÖP 98. Energi- och Klimatstrategi 2006

För Åmåls kommun utgörs planeringsunderlaget av ÖP-91 och FÖP Åmåls tätort -03.

De slutliga förslagen till utpekade områden och rekommendationer som redovisades i samrådsförslaget innebar i några avseenden avsteg från respektive kommuns gällande rekommendationer i översiktsplanen.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planförslaget kompletteras med information om vilka kommunala plandokument som tjänat som planeringsunderlag.

Ny strandskyddslagstiftning

Länsstyrelsen påpekar att planhandlingen behöver uppdateras utifrån den nya strandskyddslagstiftningen.

Kommentar:

Den nya strandskyddslagstiftningen som trädde kraft 2009-07-01 innebär att kommuner i översiktsplaner kan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Detta utpekande kan innebära ett särskilt skäl för att medge dispens från strandskyddsbestämmelserna. Förfarandet kan vara tillämpligt för att nå en optimal placering av vindkraftverk i en park.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planhandlingen revideras så aktuell lagstiftning framgår. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära område pekas vid behov ut i områdesbeskrivningarna.

SYNPUNKTER PÅ ANALYSEN

Den analys som redovisas i bilaga 2 har varit alltför svåröverskådlig. I inkomna yttranden har vidare framkommit att en del förutsättningar varit felaktiga (t.ex. skyddsavstånd till vissa kraftledning), att vissa bör ändras (t.ex. vind) och vissa bör ingå som tidigare inte har funnits med. Dessa förutsättningar kommenteras under respektive rubrik ovan.

Kommentar:

Analysen är grunden för planförslaget och den behöver förbättras, förtydligas och fördjupas. I samrådshandlingen saknas också en beskrivning av på vilka grunder potentiellt lämpliga områden tagits bort.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Analysens första steg kommer att göras om, sedan planeringsförutsättningarna har justerats i enlighet med denna samrådsredogörelse. Analysen kommer genomföras i följande steg:

1. Samtliga områden där det blåser mindre än 6,0 m/s på 71 m tas bort
2. Samrådshandlingens restriktionsområden läggs till då motstående intressen är så pass starka eller många att nya vindkraftsetableringar i dagsläget inte ses som lämpliga.
3. Skyddsavstånd till bebyggelse, tätorter och kyrkor läggs till.
4. Områden mindre än 2 km² tas bort då lämpliga områden ska inrymma minst 7 verk.

Analysen kommer att resultera i ett antal utredningsområden, d.v.s. potentiellt lämpliga områden.

I planförslagets analysdel kommer det att redovisas på vilka grunder vissa potentiella områden utgår ur förslaget. Här ingår beaktande av landskapsanalys, riksintressen, stora opåverkade områden, turismintresset, kulturmiljöer, konkurrerande exploateringsintressen, försvarets intressen, flygets intressen och grannkommunernas vindbruksplaner. Kvarstående lämpliga områden beskrivs och analyseras utförligt i områdesbeskrivningarna.

SYNPUNKTER PÅ OMRÅDESBESKRIVNINGARNA

Länsstyrelsen m.fl. menar att de allmänna intressena bör redovisas i områdeskartorna och att MKB-analyser bör utföras på områdesnivå.

Kommentar:

Många yttranden som inkommit under samrådet innehåller detaljerade kunskaper på områdesnivå. Faktakunskaperna bör inarbetas i områdesbeskrivningarna, bilaga 3.

Områden för vindbruk föreslås till viss del inom myrrika skogslandskap. Våtmarkslandskap har höga miljö- och naturvärden och är känsliga för förändringar av hydrologin. Projektering inför exploatering avgör om värdena skadas eller inte.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Områdesbeskrivningarna i bilaga 3 kompletteras med beskrivningar av nedanstående allmänna intressen samt analyser av hur en vindkraftsetablering skulle påverka eller riskera att skada följande allmänna intressen:

- riksintressena för kulturmiljö, naturvård och friluftsliv samt riksintressen med geografisk bestämning
- stora opåverkade områden
- försvarets och flygets intressen
- övriga natur och kulturvärden
- allmänna vägar, järnvägar och kraftledningar med nödvändiga skyddsavstånd
- ornitologiska värden, särskilt miljöer eller arter i ett nationellt perspektiv
- våtmarker

Dessutom redogörs för behov av kompletterande utredningar t.ex. arkeologi i projekteringsfasen.

En sammanvägd bedömning av områdets lämplighet för vindbruk redovisas.

SYNPUNKTER PÅ MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN (MKB)

I beskrivningen av miljökonsekvenser ska en avvägning mot de nationella miljömålen göras. Länsstyrelsen har angett att denna analys bör utökas. Varje miljömål bör redovisas, inte bara de som man finner påverkas. Det behöver också anges hur man avser följa upp hur planen påverkar miljömålen. Den bedömning om målen påverkas, eller inte påverkas, som finns i samrådsförslaget är inte heller helt korrekt och behöver ändras. Länsstyrelsen menar även att områdesbeskrivningarna bör få en beskrivning av miljökonsekvenserna för just det området.

Många markägare och entreprenörer har angett att samrådsförslaget avfärdat möjliga delområden inom restriktionsområdena och inom övriga områden alltför generellt.

Kommentar:

Som en anpassning till önskemålen i samrådsyttrandena kommer områden att minskas, utökas, läggas till eller tas bort. I samband med detta kommer miljöeffekterna för varje område att beskrivas. MKB:n kommer alltså att få tillägg som är mer konkreta och anpassade för varje område.

Vi avser att också mer detaljerat beskriva områden och i samband med detta infoga beskrivningar av miljöeffekterna.

Det dalsländska landskapet är rikt på både sjöar och vattendrag vilka kan komma att beröras av korsande tillfartsvägar. Dimensionering och placering av trummor är av stor betydelse för att reglera vattenflödet och undvika dämningar samt att fisk och andra organismer ska kunna passera. Åtgärder i vatten är vanligtvis anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt 11 kap MB. Anmälan görs till Länsstyrelsen och tillstånd prövas av Miljödomstolen.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Planhandlingen kompletteras när det gäller beskrivning av konsekvenserna på de nationella miljömålen och områdesbeskrivningarna kompletteras med en redovisning av miljökonsekvenser.

I MKB:s beskrivning av kulturmiljö förtydligas att det vid exploatering kan komma att krävas tillstånd enligt kulturminneslagen (KML). Här bör också kompletteras med text som tydliggör vad som gäller för områden av riksintressen för kulturmiljövård med avseende på påtaglig skada.

I MKB:s beskrivning av vägar mm kompletteras med Skogsstyrelsens synpunkter om påverkan av etablerings- och servicevägarna till verken avseende skogliga värden, varför även vägarna måste planeras noga. Särskild hänsyn bör tas till närliggande vattendrag för att minimera skada.

MKB skall kompletteras och anges med ny rubrik Våtmarker: Om det skulle krävas omfattande dräneringar av myr- och mosskomplexen för att överhuvudtaget kunna börja jobba i området, måste åtgärderna prövas enligt markavvattningsbestämmelserna i miljöbalken.

SPECIFIKA SYNPUNKTER PÅ UTPEKADE OMRÅDEN

Mellankommunala frågor

Grannkommuner

De grannkommuner som berörs av planförslaget har i några fall lämnat synpunkter på utpekade områden i gränstrakterna.

Säffle kommun påtalar att avståndet till bostäder i Säffle kommun är för kort.

Munkedals kommun påtalar att särskild hänsyn bör tas vad gäller områdena F3 och K2 där Munkedals kommun har stora opåverkade områden in mot kommungränsen.

Årjängs kommun anser att område C1 bör utredas närmare vad gäller dess storlek och påverkan på Årjängs kommun.

Uddevalla kommun påtalar att område K4 gränsar till riksintresseområde där Uddevalla kommun angett att ingen vindkraft ska byggas ut.

Vänersborgs kommun har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar:

Vid en noggrann genomgång av kartunderlag har framkommit att skyddsavståndet till befintliga bostäder inte är korrekt, vilket kommer att åtgärdas inför utställningen.

Område K2 och K4, se under rubriken Områden med goda och mycket goda förutsättningar, Färgelanda kommun. Område F3, se under rubriken Områden med goda och mycket goda förutsättningar, Dals Eds kommun. Område C1, se under rubriken Områden med goda och mycket goda förutsättningar, Bengtsfors kommun.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Avståndet till bostäder även i grannkommunerna ses över och ny buffring kommer att genomföras.

I utställningshandlingen redovisas grannkommunernas förslag till lämpliga och olämpliga områden för vindbruk i anslutning till kommungränserna.

Kroppefjäll

Yttrandena över Kroppefjäll uttrycker helt skilda uppfattningar om bästa användningen. Länsstyrelsen, Dalslands miljönämnd, Naturskyddsföreningen, Dalslands ornitologiska förening m.fl. skriver i sina yttranden att Kroppefjäll inte ska tas i anspråk för vindkraft mot bakgrund av de omfattande allmänna intressen som finns i området. Man anser därför att område H ska tas bort.

Markägare och exploatörer menar att Kroppefjäll är lämpligt med tanke på rådande vindförhållanden och att restriktionen är större än nödvändigt för att skydda kärnvärden samt att det är orealistiskt att försörja sig på turister.

Kommunstyrelsen och dess arbetsutskott i Färgelanda samt Byggnadsnämnden i Mellerud menar att de centrala delarna av Kroppefjäll med stora opåverkade områden bör undantas från vindbruk men att ytterkanterna av Kroppefjäll bör kunna ingå i ”lämpligt område”.

Kommentar:

Kroppefjäll utgör riksintresse för naturvården och det finns flera naturreservat och Natura 2000-områden, områden viktiga för friluftsliv och närrekreation och turism, med t ex Karolinerleden. Kroppefjäll är vidare ett stort opåverkat område enligt MB 3 kap 2 §, som på grund av den stora sammanhängande ytan blir nationellt intressant. Kroppefjälls silhuett har ett stort visuellt värde långt utanför själva Kroppefjäll.

En vindkraftetablering på Kroppefjäll bedöms stå i direkt konflikt med de starka allmänna intressen som redovisas ovan och kan därmed inte tillåtas enligt gällande lagstiftning.

Avgränsningen av det olämpliga området runt Kroppefjäll omfattar även ett skyddsområde eller respektavstånd i enlighet med miljöbalkens hushållningsbestämmelser och hänsynsregler, för att inte upplevelsen av de skyddade områdena enligt MB 7 kap ska gå förlorad.

I sak finns det inget som motiverar att område H skulle vara mindre olämpligt än övriga Kroppefjäll. Utifrån gällande lagstiftning finns det inte något utrymme att peka ut område H som ett lämpligt område, utan det bör istället ingå i olämpliga områden liksom övriga Kroppefjäll.

Kroppefjäll är ett område som behöver tas upp till förnyad diskussion i direktionen för Dalslandskommunernas kommunalförbund och ett ställningstagande göras i samråd med den politiska ledningen i de berörda kommunerna i Dalsland samt med Vänersborgs kommun.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Område H tas bort.

Vänerkusten

Yttrandena över Vänerkusten uttrycker helt skilda uppfattningar om bästa användningen.

Länsstyrelsen, Dalslands ornitologiska förening, Åmålsbygdens naturskyddsförening, Dalslands miljönämnd och Dalslands Turist AB menar att vindkraft inte ska tillåtas vid Vänerkusten med tanke på riksintressen, Natura 2000 och turism mm.

Markägare och exploatörer menar att Vänerkusten är lämpligt med tanke på rådande vindförhållanden och låg besöksfrekvens.

Kommentar:

Vänerns kust är utpekad som riksintresse för naturvården, kulturmiljövården samt friluftsliv och turism enligt MB kap 3. Vänerns öar och strandområden utgör även riksintresse för natur och kulturvården enligt MB kap 4. I kustområdet finns även naturreservat och Natura 2000-områden. I och med Åmåls kommuns planer på att utveckla Vänerkusten för boende och turism bedöms området fortsättningsvis vara olämpligt för vindkraft.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Inga revideringar föreslås.

Bengtsfors kommun

Restriktionsområden

De utpekade restriktionsområdena får stöd av Länsstyrelsen, Dalslands Turist AB m fl. Länsstyrelsen påpekar att ett nytt naturreservat har tillkommit, Getebuberget i Laxarby församling.

Kommentar:

Restriktionsområdena inom Bengtsfors kommun utgör de mest skyddsvärda områdena inom kommunen med Dalslands kanal- och sjösystem samt runt sjöarna Grann och Iväg. I enlighet med länsstyrelsens samrådsyttrande om att energi- och miljövinsten av ett enstaka verk i ett känsligt område är liten i jämförelse med den negativa påverkan, så utökas restriktionsområdet runt Dalslands kanal och sjösystem till att även omfatta mellanliggande områden, som t.ex. området mellan Lelång och Svärdlång.

Med hänsyn till Dalslands högsta punkt, Baljåsen, som är en viktig utsiktspunkt med milsvida utblickar, bedöms det viktigt att bevara den orörda vildmarks karaktären västerut. För att göra planen tydligare utökas restriktionsområdena till att omfatta hela området norr om väg 164 öster om Lelång.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Restriktionsområdena överförs i sin helhet till kategorin ”olämpliga områden” samt utökas i enlighet med ovanstående kommentar.

Områden med mycket goda eller goda förutsättningar

Årjängs kommun påtalar att det finns bebyggelse inom 750 meter från område C1 i Årjängs kommun.

Dalslands miljönämnd och Skogsdals naturskyddsförening menar att område C2 bör tas bort som lämpligt då det är småkuperat med många sjöar, nyckelbiotoper och värdefulla naturområden samt närheten till naturreservatet Skärbo. Sjöarna inom området ingår i kalkningsprogram vilket bör beaktas som ett motstående intresse.

Skogsstyrelsen påtalar att området Laxarby (C2) har stora naturvärden.

Försvarsmakten meddelar att områdena D1, D2 och D3 delvis berörs av försvarets intressen.

Kommentar:

Buffringen för bostäder kompletteras med byggnader inom Säffle och Årjängs kommuner.

Motivet till att C1 fanns med i planförslaget är att det gränsar till ett område i Säffle kommun som är utpekad som riksintresse för vindkraft. Den nya vindanalysen och buffringen runt bostäder medför att området delas upp i två mindre. Med hänsyn till utblicken från Baljåsen och att det södra delen ligger inom Dalslands kanal- och sjösystem, föreslås att endast området som direkt ansluter till Säffle kommun blir kvar som lämpligt område.

Sedan GIS-analysen har gjorts om har det möjliga området C2 blivit mindre på grund av sämre vind och buffring runt bostäder. Med hänsyn till de starka naturvårdsintressena som påtalats i yttrandena föreslås att området utgår och får ingå i övriga områden.

Områdena D1, D2 och D3 påverkas samtliga av den nya buffringen runt bostäder, vilket gör att avgränsningen förändras. Det är svårt att i detta planeringsskede bedöma hur försvarets intressen påverkar områdets lämplighet. Bedömningen är att det trots allt går att hitta placeringar som är förenliga med försvarets intressen.

Områdena E1 och E2 påverkas av den nya buffringen runt bostäder, vilket gör att avgränsningen förändras. Områdena bedöms dock i stort vara fortsatt lämpliga för vindkraftparker.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Område C1 anpassas till resultatet från den nya buffringen och minskas till att omfatta den norra delen som angränsar till vindkraftområdet i Säffle kommun. Område C2 tas bort.

Områdena D1, D2 och D3 anpassas till resultatet från den nya buffringen och resultatet blir att det istället för tre områden blir fem. Områdesbeskrivningarna kompletteras med försvarets intresse.

Områdena E1 och E2 anpassas till resultatet från den nya buffringen.

Övriga områden

Skogsdals Naturskyddsförening menar att Lianefjället helt bör undantas från vindkraftutbyggnad med tanke på de höga natur- och kulturvärden som finns i området. Merparten av Lianefjället ligger i Melleruds kommun.

Kommentar:

Med hänsyn till att det näraliggande Natura 2000-området syftar till att skydda fågellivet är närområdet särskilt känsligt för etablering av vindkraft. För att göra planen tydlig i detta avseende föreslås att Lianefjället läggs till olämpliga områden.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Lianefjället läggs till olämpliga områden.

Förslag till nya områden

Markägare och exploatörer menar att området väster om sjön Edslan bör pekas ut som lämpligt område.

Kommentar:

Området väster om sjön Edslan skyddas genom MB 3 kap som stort opåverkat område. Dalslands högsta punkt, Baljåsen, med utsiktsplats och naturreservat ligger på sjöns östra sida vilket gör att utbyggnad av vindkraftverk kommer att påverka upplevelsen även av det området. I enlighet med miljöbalkens hushållnings- och hänsynsregler bör olämpligt område utökas till att innefatta höjderna väster om sjön Edslan.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Det föreslagna etableringsområdet i Edleskog redovisas inte som lämpligt för vindkraft i den fortsatta planeringsprocessen.

Dals-Eds kommun**Restriktionsområden**

De utpekade restriktionsområdena får stöd av Länsstyrelsen, Dalslands Turist AB m.fl.

En stor del av Dals-Eds kommun är utpekad som restriktionsområde bl.a. Tresticklans nationalpark med omgivning. Gothia Vind Airtricity och ett antal markägare i Gunnarsbyn, som ligger inom just detta restriktionsområde anser att en vindkraftsetablering är möjlig då det bara är en visuell påverkan som kan bli aktuell. Det framförs att vindförutsättningarna är goda och området är glest bebyggt.

Kommentar:

Med hänsyn till nationalparkens värden, intilliggande naturreservat, riksintressen och det faktum att området dessutom är av kategorin ”stora opåverkade områden” med särskilt skydd i 3 kap 2§ i miljöbalken kvarstår restriktionsområdet. Området är del av ett stort med Norge sammanhängande vildmarksområde som både nu och i framtiden är en resurs för friluftsliv och turism. I ett långsiktigt perspektiv är det därför viktigt att bevara området karaktär. Tillåts vindbruk medför det utöver själva vindkraftverken att förhållandevis stora vägar dras in i området, vilket i sig också är ett stort ingrepp i detta till stora delar väglösa land.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Restriktionsområdena överförs i sin helhet till kategorin ”olämpliga områden”.

Områden med mycket goda eller goda förutsättningar

Dalslands miljönämnd framför att område F1 Töftedal har flera nyckelbiotoper och eventuell förekomst av berggub. Hela området är påfallande lite påverkat av skogsbruk. Området bör nedgraderas till goda förutsättningar istället för som nu mycket goda förutsättningar. Vidare framförs att område F2 kalkas med helikopter vilket kan försvåras med en vindkraftspark.

Området F3 Töftedal och E1 Tingvalla (en mindre del i Dals-Eds kommun) har enligt Skogsstyrelsen stora naturvärden. Lämpligheten av område F3 ifrågasätts av Munkedals kommun. Området gränsar till stora opåverkade områden på Kynnefjäll, där man ej vill se vindkraft i Munkedals kommun.

Kommentar:

Det faktum att ett område idag inte är påverkat av skogsbruk är inte skäl nog att avstå från att etablera vindbruk. Det finns inga större sammanhängande områden med utpekade naturvärden i de kritiserade områdena, vilket gör att skogsbruk i normal omfattning både är tillåtet och önskvärt ur lagstiftarens perspektiv. En etablering av vindbruk kan underlätta skogsbruket genom de vägar som dras in i

området. På Töftedalsfjället finns redan tillstånd givet för en vindkraftspark om 25 verk och eventuella problem med kalkning får där lösas, men det är förstås viktigt att följa upp om det blir allvarliga problem. Om så är fallet får detta argument vägas in vid tillståndsgivning för kommande parker i liknande miljöer.

Område F3 gränsar till en kraftledning 400 kV i vars sträckning ytterligare en eller flera ledningar ska dras enligt Vattenfalls planer. För dessa ledningar finns inga inplanerade lägen ännu, men de kan komma att ligga inom området. Av hänsyn till det stora opåverkade området Kynnefjäll i Munkedals kommun och att området har många utpekade naturvärden Skogsstyrelsens påpekande om att naturen har stora värden respekteras.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

De utpekade naturvärdena, liksom uppgift om kalkning av sjöar, förs in i områdesbeskrivningarna. För område F1 och F2 som ingår i Vindkraft på Töftedalsfjället och Buråsen (Fördjupning och tillägg till översiktsplanen antagen 2008-06-18) hämtas uppgifter om skyddsavstånd, landskapsbild m.m. till områdesbeskrivningarna. Vindbruk Dalsland kommer därmed att ersätta fördjupningen, vilket också noteras i planbeskrivningen. Område F3 utgår.

Förslag till nya områden

Gothia Airtricity Vind och Gothia Vind anser att område nordöst om Håbol och ett område väst-nordväst om Madsjön, som enligt företaget funnits med i ett tidigare planeringsskede, föreslås som lämpligt för vindbruk.

Flera markägare anser att ett antal fastigheter i ett område väster om Töftedal F1 är lämpliga för vindbruk.

Kommentar:

Området nordöst om Håbol ingår i ett stort opåverkat område mellan Stora Le och Lelången som enligt miljöbalken 3 kap 2 § har särskilt skydd då det inte alls eller endast obetydligt är påverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Markområdet ligger i vildmarksområdet och har låg visuell tolerans för ingrepp i landskapet. Etablering av vindkraft här skulle innebära nya vägdragningar och kraftnät. Det har övervägts att detta tillsammans med närheten till Stora Le och Dalslands kanals sjösystem borde innebära att det skulle höra till de olämpliga områdena. I samrådsförslaget hör området till kategorin övriga områden. Området kan eventuellt bli aktuellt för vindkraftsparker i framtiden om och när de nu föreslagna lämpliga områdena är utbyggda.

Det finns inget område lämpligt för vindbruk väst-nordväst om Madsjön. Ett område nordost om sjön mellan Duvemosse och Torpemossen ligger tillräckligt långt från bostadsbebyggelse för att vara möjligt att bebygga med vindkraftverk, men ytan är för liten för att räcka till en vindkraftspark. Området hör till kategorin övriga områden.

Det föreslagna området väster om Töftedal F1 ligger omedelbart norr om en föreslagen fritidshusbebyggelse i Södra Hökedalen. Vindkraft här skulle

omöjliggöra denna utveckling varför det inte kan anses lämpligt. Området hör till kategorin övriga områden

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ingen förändring.

Färgelanda kommun

Restriktionsområden

De utpekande restriktionsområdena får stöd av Länsstyrelsen, Dalslands Turist AB m.fl.

Kroppefjäll behandlas samlat under egen rubrik.

Centerns kommunkrets föreslår att restriktionsområde kring Ellenösjön, Östersjön, Långhalmen och Nyckelvattnet ska minimeras.

En anonym synpunkt är att riktlinjerna för restriktionsområdet i Valbodalen inte är tillräckliga med hänsyn till fågellivet. Här finns flyttfågelstråk för blå och brun kärrhök, kungsörn, tranor m.m. Gårdsverk bör ej finnas här.

Kommentar:

En del av restriktionsområdena i Färgelanda kommun utgörs av en 1000 meter bred zon kring ett antal sjöar. Syftet med detta är att ha kvar handlingsfrihet för kommunens möjlighet att kunna peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Kommunfullmäktige har uppdragit åt plan- och byggkontoret att göra ett tillägg till översiktsplanen avseende landsbygdsutveckling i strandnära läge. Det är därför inte lämpligt att minska restriktionsområdena för vindkraft. Utbredningen av restriktionsområdet för Valbodalen följer riksintresset för kulturmiljövården.

Även gårdsverk kan påverka fågelliv och vid frågan bör belysas vid tillståndsprovning även av gårdsverk. I föreslagna förändrade riktlinjer ska gårdsverk provas restriktivt inom olämpliga områden, som t.ex. Valbodalen.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Uppgifter om fågellivet i Valbodalen förs i planförslagets planeringsförutsättningar och i områdesbeskrivningen av Valbodalen som olämpligt område.

Restriktionsområdena överförs i sin helhet till kategorin ”olämpliga områden”.

Områden med mycket goda eller goda förutsättningar

Kroppefjäll behandlas samlat under egen rubrik.

Länsstyrelsen är positiv till att det råder god samstämmighet mellan utpekade områden och riksintresset för vindbruk. Detta gäller område J och område K1.

Dalslands miljönämnd framför att område J är av stort värde för friluftsliv och närrekreation och bör därför ingå i omgivande restriktionsområde. Samma syn har Färgelanda naturskyddsförening som också framför att det finns fiskgjuse samt häckande orre och tjäder i området.

Försvaret framför att område G1 och K1 är helt i konflikt med totalförsvarets intressen.

Munkedals kommun upplyser om att område K1 ligger i direkt anslutning till Munkedals vindområde R.

En markägare ifrågasätter område K2:s utbredning då det inom och i närheten av området finns bebyggelse, medan det väster om området är obebyggd mark och riksintresse för vindbruk. Munkdals kommun framför att särskild hänsyn bör tas i detta område, då det ligger ca 900 meter från kommungränsen och ett område med riksintresse för friluftsliv som dessutom är klassat som stort och opåverkat.

Uddevalla kommun framför att område K4 tillhör riksintresset Tronemossen-Klockaremossen som omfattar områden i Färgelanda och Uddevalla kommun. Området gränsar dessutom till ett av Uddevalla kommun utpekat område med riktlinje ”Inga anläggningar för vindkraftproduktion”. Området föreslås bli restriktionsområde.

Kritik har framförts mot att utpekade områden är för små.

Kommentar:

Ödeborgsfjället är i översiktsplanen (ÖP06) utpekat som viktigt för friluftsliv och närrekreation, vilket kan försvåras genom den säkerhetsrisk en utbyggnad av vindkraft utgör. I en avvägning av allmänna intressen bedöms ändå de utpekade riksintresseområdena för vindbruk vara viktiga att behålla, då vindförutsättningarna här är särskilt goda. Det kan uppfattas som tveksamt att placera en vindkraftspark mitt i ett i övrigt olämpligt område, men sammantaget bedöms vindintresset här överväga. Vid en utbyggnad av vindkraft på Ödeborgsfjället är det viktigt att kanalisera friluftsintrasset och närrekreation till säkra områden. Exploatören kan få utföra kompensationsåtgärder t.ex. i form av säkra gång- och skidspår. Adekvat skyltning är också viktig.

Totalförsvarets intresse är svårbedömt. Det kan vara helt omöjligt att bygga vindkraftsparker i område G1 och K1, men om man jämför med utvecklingen på Dalboslätten, som också är helt i konflikt med försvarets intressen, har det visat sig att en betydande utbyggnad ändå har varit möjlig. Således bedöms inte försvarets intresse utgöra ett absolut hinder för utbyggnad av vindkraft, men det kan innebära att färre verk kan sättas upp i området.

Närheten till riksintresset för friluftsliv som också är ett stort opåverkat område i Munkedals kommun bedöms inte innebära ett absolut hinder för vindkraft i

område K2, men påverkan får studeras i detalj i en framtida projektering. Visualiseringar från riksintresseområdet i Munkedal kommer att behövas.

Skyddsavståndet 750 meter till bebyggelse ska gälla.

En utbyggnad av område innebär ett intrång i riksintresset Tronemossen – Klockaremossen samt riskerar att påverka det av Uddevalla kommun utpekade området där vindkraft ej ska finnas. Området består också till stora delar av myrmarker, vilket gör det mindre lämpligt för utbyggnad av vindkraft. Området utgår ur planen.

Korrekt underlag för buffring av bostäder i samrådsförslaget har ej använts. Detta kommer att påverka samtliga områden. Dessutom kommer områden mindre än 2 km² att tas bort.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Försvarets intressen av område G1 och K1 redovisas i områdesbeskrivningen. Planområdenas utbredning justeras så att korrekta skyddsavstånd till bebyggelse används. Område K2 justeras i detta avseende och kommer då att i stort sett ansluta till kommungränsen mot Munkedal. Närheten till intresseområden i Munkedals kommun redovisas i områdesbeskrivningen för K2, liksom behovet av visualiseringar för att kunna bedöma påverkan. Område K4 tas bort ur planen.

Område G2, G4 och G5 utgår som lämpliga områden då de är mindre än 2 km², men kommer att ingå i övriga områden.

Förslag till nya områden

En fastighetsägare förslår markområden inom Stuveryr 1:8 och Stuveryr 1:20 som lämpliga för vindbruk. Den ena fastigheten gränsar till område K4 och den andra ligger i dess närhet.

Färgelanda naturskyddsförening föreslår att ett ”blåmarkerat område” söder om Ellenösjön i bilaga 2 bör finnas med i planen som utpekad område.

Kommentar:

På grund av närhet till bostäder är det inte lämpligt med vindkraftverk på Stuveryr 1:8 och 1:20. Det blåmarkerade området söder om Ellenösjön finns med i planförslaget som ett lämpligt område – K3.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Ingen förändring.

Melleruds kommun

Restriktionsområden

Kroppefjäll och Vänerkusten behandlas samlat under egna rubriker.

De utpekande restriktionsområdena får stöd av Länsstyrelsen, Dalslands Turist AB m fl.

Kommunstyrelsen och Byggnadsnämnden i Mellerud menar att utbyggnad av vindkraft ska prövas från fall till fall inom områden som inte pekats ut för vindkraft.

SNF Nordalskretsen och Skogsdalskretsen betonar att Lianefjället/Erve öster om väg 2218 skall ingå i restriktionsområde.

Kommentar:

En stor del av Melleruds kommun är utpekad som restriktionsområde med Kroppefjäll, områden kring Mellerud, Vänerkusten och Dalslands kanal. Syftet med vindbruksplanen är att skapa en strukturerad och kraftfull utbyggnad av vindkraft i Dalsland samtidigt som andra värden måste skyddas för att utvecklas.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Restriktionsområdena överförs i sin helhet till kategorin ”olämpliga områden”.

Områdena D1, D2 och D3 anpassas till resultatet från den nya buffringen och resultatet blir att det istället för tre områden blir fem. Områdesbeskrivningarna kompletteras med försvarets intresse, se kommentar för Bengtsfors kommun.

Områden med mycket goda eller goda förutsättningar

SNF Skogsdalskretsen erinrar mot utbyggnad på Lianefjället väster om 2218 (områden D som delas med Bengtsfors kommun) som anses ha höga natur- och kulturhistoriska värden.

Länsstyrelsen påtalar att det saknas uppgifter om riksintresse för kulturmiljövärden för Dalbergså, i områdesbeskrivningen för Dalbosläätten.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Områdesbeskrivningen för Dalbosläätten kompletteras med riksintresset Dalbergså.

Övriga områden

Skogsdals Naturskyddsförening menar att Lianefjället helt bör undantas från vindkraftutbyggnad med tanke på de höga natur- och kulturvärden som finns i området. Lianefjället ligger i Melleruds kommun, norra delen berör även Bengtsfors kommun.

Kommentar:

Med hänsyn till att det näraliggande Natura 2000-området syftar till att skydda fågellivet är närområdet särskilt känsligt för etablering av vindkraft. För att göra planen tydlig i detta avseende föreslås att Lianefjället läggs till olämpliga områden.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Lianefjället läggs till olämpliga områden.

Åmåls kommun

Restriktionsområden

De utpekade restriktionsområdena i samrådsförslaget får stöd av Länsstyrelsen, Åmåls bygg- och miljönämnd, Dalslands ornitologiska förening, Åmålsortens Naturskyddsföreningen och Dalslands Turist AB som anser att det är olämpligt att etablera vindkraftverk inom dessa områden.

Exploatörerna och markägare ifrågasätter att Vänerkusten vid Ånimskog och området runt Edsleskog pekats ut som restriktionsområde för vindkraft. Härigenom omöjliggörs uppförande av vindkraftverk inom de områden som ur vindsynpunkt är de mest lämpade i kommunen.

Kommentar:

I en översiktlig plan, som Vindbruk Dalsland, utgör skall de allmänna intressena och de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användning av mark- och vattenområden redovisas. I den avvägning som gjorts i planen har de allmänna intressena för natur, kultur, friluftsliv och turism bedömts väga tyngre än vindbruket.

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

Restriktionsområdena överförs i sin helhet till kategorin ”olämpliga områden”.

Områden med mycket goda eller goda förutsättningar

A1; Länsstyrelsen i Värmlands län, Bygg- och miljönämnden, Dalslands ornitologiska förening och Åmålsortens Naturskyddsförening bedömer att området har så starka natur- och djurvärden att området skall tas bort.

En fastighetsägare i Gressbol vill att området utökas mot norr så att en etablering på hans marker kan samordnas med planerad vindkraftsetablering på andra sidan kommungränsen i Säffle.

A3; Säffle kommun har upplyst om att befintlig bebyggelse finns inom 100-200 m från det utpekade området.

A4; Åmålsortens Naturskyddsförening anser att området kring Östbys miljöstation är lämpligt att etablera trots att det är en övervintringslokal för bl a örnar. Etablering av vindkraft bör ske norr om järnvägen.

Exploatören i området föreslår en utökning av området söder om järnvägen.

B1; Åmålsortens naturskyddsförening framhåller att området har naturskogskaraktär och en av kommunens kvarvarande tjäderspelplatser finns på Kulleåsen-Kavlebromyren-Vildforshöjden. Området bör tas bort från planförslaget.

En Säfflebo har påtalat att området har stort naturvärde och rikt fågelliv, vilket måste beaktas vid eventuell vindkraftsetablering.

B2; Åmålsortens Naturskyddsförening påpekar närheten till Gölekullens bergbrant med häckande rovfåglar. Vindkraftsetableringar bör förskjutas mot nordost.

Dalslands Ornitologiska förening anser det olämpligt att etablera vindkraft vid höga bergåsar och rasbranter där oftast rovfåglar häckar.

B3; Åmålsortens Naturskyddsförening skriver att området utgör spel- och häckningsplats för smålom, orre, tjäder, nattskärre och vittryggig hackspett. Handskesjön/Luvreåsen är genom Storspåret/Handsketjärnskåtan av stor betydelse för friluftslivet. Nyckelbiotop finns vid Luvreåsen. Föreningen menar att en etablering är olämplig väster och norr om kraftledningen som korsar området.

B4; En markägare vill att området utökas mot söder så att hans marker ingår i området.

B5; Exploatören vill att området utökas och avståndet till bostäder skall anpassas efter 40 db(A) och inte 750 meter.

B6; Exploatören vill att området utökas med marken mellan E45 och järnvägen.

Kommentar:

Tillgången på mark för vindbruk är totalt sett mycket god i Dalsland och även i Åmåls kommun som därför bör vara restriktiv mot etableringar inom känsliga områden.

A1-området ligger i omedelbar närhet till naturreservatet Brurmossen med en artrik lavflora och ett rikt fågelliv, främst skogsfågel, med spel- och häckningsplatser och fågelsträck . Enligt Sveriges ornitologiska förenings policy för vindkraftsetableringar är fågelskyddsaspekten fullt tillräcklig för att inte tillåta vindkraftverk i dessa känsliga områden. Med det ornitologiska värdet och det respektavstånd till reservatet som förordas bedöms område A1 inte lämpligt för vindkraftsetablering.

A2: s yttergränser påverkas av den nya buffringen mot bostäder men en viss utökning mot norr bör vara möjligt.

A3-området blir efter den nya buffringen mot bebyggelsen mindre än 2.0 km² vilket innebär att en vindkraftspark på minst 7 verk inte ryms inom området. Däremot kan området fortfarande vara intressant för mindre etablering, dock max 5 verk.

A4-området blir efter ny buffring mot bebyggelse, E 45 och järnvägen mindre än 2,0 km² varför det inte är möjligt att etablera en vindkraftspark men däremot enstaka verk direkt i anslutning till miljöstationen. Närheten till befintlig bebyggelse och kommunens planer på framtida bostadsbyggande öster om Norra viken gör att vindkraftsetablering söder om järnvägen inte är lämpligt.

B1-områdets avgränsning påverkas av den nya buffringen runt bostäder. B1 påverkas av flygets MSA-stråk varför verkens höjd måste maximeras till 150 m. Hänsyn skall också tas till områdets ornitologiska värde.

B2-områdets storlek minskar efter den nya buffringen mot bebyggelsen. Flygets MSA-stråk begränsar höjden på verken till 150 m. Eventuellt kan området utökas mot nordost utan att komma i konflikt med ytterligare allmänna intressen. Hänsyn skall tas till områdets ornitologiska värde.

B3-områdets avgränsning påverkas av den nya buffringen och arealen minskar. Hänsyn skall tas till områdets ornitologiska värde.

B4-området minimeras efter den nya buffringen till bostäder och området rymmer inte en vindkraftspark. Området bedöms dock som lämpligt för mindre etablering och överförs till kategorin "Övriga områden".

B5-områdets yttergränser påverkas av den nya buffringen till bostäder.

B6-områdets yttergränser påverkas av buffringsresultatet och arealen minskar. Området bedöms dock som lämpligt för en mindre etablering och överförs till kategorin "Övriga områden"

Inför utställningen revideras planförslaget enligt följande:

A1 tas bort från planförslaget.

A2 utökas norrut.

A3 tas bort som lämpligt område och ingår i "Övriga områden".

A4 tas bort som lämpligt område och ingår i "Övriga områden".

B1 anpassas efter resultatet av den nya buffringen. Verken maximeras till 150 m.

B2 anpassas efter resultatet av den nya buffringen. Verken maximeras till 150 m.

B3 anpassas efter resultatet av den nya buffringen.

B4 tas bort som lämpligt område och ingår i "övriga områden".

B5-området anpassas efter buffringsresultatet.

B6-tas bort som lämpligt område och ingår i "övriga områden".

Förslag till nya områden

Exploatörer och ett flertal markägare menar att ett område väst och sydväst om Edsleskogs tätort och två områden vid Vänern öster om Ånimskog skall pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft. Där råder goda vindförutsättningar och en vilja bland markägarna att upplåta mark samt att områdena inte utgör några uttalade turistmål.

En fastighetsägare anser dock att de två tänkta etableringsområdena vid Vänern öster om Ånimskog är känsliga och inte tål vindkraft. Vindkraften kommer att utgöra ett hot mot områdets stora orörda mossar med häckande tranor och fiskgjuse.

Kommentar:

I restriktionsområdena ingår kommunens mest värdefulla och skyddsvärda områden såsom Väners öar och strandområden, sjöarna Ånimmen, Ärran,

Knarrbysjön och Edslan med strandområden, värdefulla områden för natur, kultur, friluftsliv, turism, naturreservat och Natura-2000 områden.

I den avvägning som gjorts i vindbruksplanen har de allmänna intressena för natur, kultur, friluftsliv och turism bedömts väga tyngre än vindbruket. Liknande avvägning har gjorts i kommunens översiktplan. De allmänna intressena och dess många olika värden som ändå finns i dessa områden kan negativt påverkas av vindkraftsetablering och blir då svåra att återskapa.

Området utmed Vänerstranden är av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv, och turism. Yttre Bodane är naturreservat och Natura 2000-område enligt EU:s fågeldirektiv. Kustområdet är rikt på kulturmiljöer och fornminnen. Strandskyddet är 300 m utmed Vänerstranden. Ytterligare inventeringar har gjorts av skogsmarker, lövskogar och våtmarker. Den visuella påverkan på området blir påtaglig eftersom det ges milsvida vyer och utblickar både från land och vatten. Etablering av vindkraft i området skulle påtagligt förändra landskapsbilden och påverka de olika värdena negativt.

Utmed östra sidan av Edslan finns naturreservaten ”Baljåsen” och ”Orsberget”. Inom båda reservaten finns välkända utsiktspunkter, Baljåsen (Dalslands högsta punkt), Orsberget och Korpflåget, dit markerade stigar och bruksvägar leder. Friluftslivet är även förstärkt med rastplats för kanotister vid Mjölkudden och ytterligare vandringsleder är planerade. Den visuella påverkan på naturreservaten blir påtaglig med en vindkraftsetablering väster om Edslan. I området runt Edsleskog pågår även ett Leader-projekt där bland annat satsningar på nya bostäder, naturturism och camping ingår, vilka inte är förenliga med vindbruksetableringar.

Inför utställning revideras planförslaget enligt följande:

De föreslagna etableringsområdena vid Vänerkusten och i Edsleskog redovisas inte som lämpliga för vindkraft i den fortsatta planeringsprocessen.

Redigeringar utifrån politiska beslut

Bengtsfors

Beslutar om utställning efter omarbetning i enlighet med redovisad samrådsredogörelse.

Dals Ed

Beslutar om utställning efter omarbetning i enlighet med redovisad samrådsredogörelse och med utökning av område Buråsen enligt karta.

Färgelanda

Beslutar om utställning efter omarbetning i enlighet med redovisad samrådsredogörelse med undantag av att område H kvarstår.

Mellerud

Beslutar om utställning efter omarbetning i enlighet med redovisad samrådsredogörelse och med utökning av område Granan i anslutning till vindkraftsområde i Vänersborg.

Åmål

Beslutar om utställning efter omarbetning i enlighet med redovisad samrådsredogörelse och med utökning av område i Ånimskog och Edsleskog.